

Punainen Risti

Geneven vuoden 1949 yleissopimusten lisäpöytäkirja uuden tunnusmerkin käyttöönotosta (III pöytäkirja)

Genevessä 8.12.2005 tehty Geneven yleissopimusten III lisäpöytäkirja on voimassa 36 valtiossa (6.1.2009).

Suomen eduskunta hyväksyi sitä koskevan hallituksen esityksen 3.12.2008. Suomi tallensi ratifioimiskirjeensä Sveitsin liittoneuvostolle 14.1.2009. Lisäpöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan 6 kuukautta tämän jälkeen eli 14.7.2009.

**Sodassakin
on säännöt.**

Geneven vuoden 1949 yleissopimusten lisäpöytäkirja uuden tunnusmerkin käyttöönotosta (III pöytäkirja)

Johdanto-osa

Korkeat sopimuspuolet, jotka

vahvistavat 12 päivänä elokuuta 1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten määräykset (erityisesti ensimmäisen Geneven yleissopimuksen 26, 38, 42 ja 44 artiklan) ja soveltuvin osin niiden 8 päivänä kesäkuuta 1977 tehtyjen lisäpöytäkirjojen määräykset (erityisesti ensimmäisen lisäpöytäkirjan 18 ja 38 artiklan ja toisen lisäpöytäkirjan 12 artiklan), jotka koskevat tunnusmerkkien käyttöä,

tahtovat täydentää edellä mainittuja määräyksiä tehostaakseen niiden suojavaikutusta ja yleismaailmallista luonnetta,

panevat merkille, ettei tämä pöytäkirja vaikuta korkeiden sopimuspuolten tunnustettuun oikeuteen jatkaa niiden tunnusmerkkien käyttöä, joita ne käyttävät Geneven yleissopimukseen ja soveltuvin osin niiden lisäpöytäkirjoihin perustuvien velvoitteidensa mukaisesti,

palauttavat mieliin, että velvollisuus kunnioittaa Geneven yleissopimusten ja niiden lisäpöytäkirjojen nojalla suojeltavia henkilöitä ja kohteita perustuu näiden kansainvälisen oikeuden mukaan suojattuun asemaan eikä riipu tunnusmerkkien, merkkien tai tunnusmerkinantojen käytöstä,

painottavat, ettei tunnusmerkkien ole tarkoitus sisältää uskonnollista, etnistä, rodullista, alueellista tai poliittista merkitystä,

korostavat, että on tärkeää varmistaa niiden velvoitteiden täysimittainen noudattaminen, jotka liittyvät Geneven yleissopimuksilla ja soveltuvin osin niiden lisäpöytäkirjoilla tunnustettuihin tunnusmerkkeihin,

palauttavat mieliin, että ensimmäisen Geneven yleissopimuksen 44 artiklassa erotetaan toisistaan tunnusmerkkien käyttö suojaamis- ja ilmaisemistarkoituksiin,

palauttavat lisäksi mieliin, että toisen valtion alueella toimivien kansallisten yhdistysten on varmistettava, että tunnusmerkkejä, joita ne aikovat käyttää tässä toiminnassa, saa käyttää toimintamaassa sekä kauttakulkumaassa tai -maissa,

ovat tietoisia niistä vaikeuksista, joita tietyt valtiot ja kansalliset yhdistykset voivat kohdata olemassa olevien tunnusmerkkien käyttämisessä, ja

panevat merkille Punaisen Ristin kansainvälisen komitean, Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälisen liiton sekä Kansainvälisen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen päätöksen säilyttää nykyiset nimensä ja tunnusmerkkinsä,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Pöytäkirjan noudattaminen ja soveltamisala

1. Korkeat sopimuspuolet sitoutuvat noudattamaan tätä pöytäkirjaa ja varmistamaan sen noudattamisen kaikissa olosuhteissa.

2. Tämä pöytäkirja vahvistaa ja täydentää 12 päivänä elokuuta 1949 tehtyjen neljän Geneven yleissopimuksen ("Geneven yleissopimukset") määräyksiä sekä soveltuvin osin niiden 8 päivänä kesäkuuta 1977 tehtyjen kahden lisäpöytäkirjan määräyksiä ("vuoden 1977 lisäpöytäkirjat"), jotka koskevat tunnusmerkkejä eli punaista ristiä, punaista puolikuuta sekä punaista leijonaa ja aurinkoa, ja sitä sovelletaan näissä määräyksissä tarkoitetuissa tilanteissa.

2 artikla

Tunnusmerkit

1. Tällä pöytäkirjalla tunnustetaan uusi tunnusmerkki Geneven yleissopimusten mukaisten tunnusmerkkien lisäksi ja samoihin käyttötarkoituksiin. Tunnusmerkeillä on yhtäläinen asema.
2. Uusi tunnusmerkki, joka muodostuu punaisesta vinoneliön muotoisesta kehyksestä valkoisella pohjalla, on tämän pöytäkirjan liitteessä olevan kuvan mukainen. Tunnusmerkkiin viitataan tässä pöytäkirjassa "kolmannen pöytäkirjan mukaisena tunnusmerkinä".
3. Kolmannen pöytäkirjan mukaisen tunnusmerkin käytön ja kunnioittamisen edellytykset ovat samat kuin Geneven yleissopimuksilla ja soveltuvin osin vuoden 1977 lisäpöytäkirjoilla vahvistettujen tunnusmerkkien osalta.
4. Korkeiden sopimuspuolten asevoimien lääkintähenkilöstö ja hengellinen henkilöstö voi käyttää tilapäisesti jotakin tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua tunnusmerkkiä, jos tällä voidaan tehostaa suojelua, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden nykyisten tunnusmerkkien käyttöä.

3 artikla

Kolmannen pöytäkirjan mukaisen tunnusmerkin käyttö ilmaisemistarkoituksiin

1. Niiden korkeiden sopimuspuolten kansalliset yhdistykset, jotka päättävät käyttää kolmannen pöytäkirjan mukaista tunnusmerkkiä, voivat käyttäessään sitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti sijoittaa sen sisäpuolelle ilmaisemistarkoituksessa:
  - a) jonkin Geneven yleissopimuksilla tunnustetun tunnusmerkin tai näiden tunnusmerkkien yhdistelmän tai
  - b) muun tunnusmerkin, jota korkea sopimuspuoli on tosiasiallisesti käyttänyt ja joka on tallettajan kautta annettu tiedoksi muille korkeille sopimuspuolille ja Punaisen Ristin kansainväliselle komitealle ennen tämän pöytäkirjan hyväksymistä.

Tunnusmerkit on sijoitettava kolmannen pöytäkirjan mukaisen tunnusmerkin sisäpuolelle tämän pöytäkirjan liitteessä olevan kuvan mukaisesti.

2. Kansallinen yhdistys, joka päättää sijoittaa kolmannen pöytäkirjan mukaisen tunnusmerkin sisäpuolelle muun tunnusmerkin 1 kappaleen mukaisesti, voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti käyttää kyseisen tunnusmerkin nimitystä ja pitää sitä näkyvillä kansallisella alueellaan.
3. Kansalliset yhdistykset voivat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, poikkeustapauksissa ja työnsä helpottamiseksi käyttää tilapäisesti tämän pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettua tunnusmerkkiä.
4. Tämä artikla ei vaikuta Geneven yleissopimuksilla ja tällä pöytäkirjalla tunnustettujen tunnusmerkkien oikeudelliseen asemaan, eikä se vaikuta sellaisen tunnusmerkin oikeudelliseen asemaan, joka on sijoitettu tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesti osoittamistarkoituksessa kolmannen pöytäkirjan mukaisen tunnusmerkin sisäpuolelle.

4 artikla

Punaisen Ristin kansainvälinen komitea ja Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälinen liitto

Punaisen Ristin kansainvälinen komitea ja Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälinen liitto sekä niiden asianmukaisesti valtuutettu henkilöstö voi poikkeustapauksissa ja työnsä helpottamiseksi käyttää tämän pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettua tunnusmerkkiä.

5 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien operaatiot

Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioihin osallistuva lääkintähenkilöstö ja hengellinen henkilöstö voi osallistuvien valtioiden suostumuksella käyttää jotakin 1 ja 2 artiklassa mainituista tunnusmerkeistä.

6 artikla

Väärinkäytön ehkäiseminen ja estäminen

1. Geneven yleissopimusten ja soveltuvin osin vuoden 1977 lisäpöytäkirjojen määräyksiä tunnusmerkkien väärinkäytön ehkäisemisestä ja estämisestä sovelletaan yhtäläisesti kolmannen pöytäkirjan mukaiseen tunnusmerkkiin. Korkeat sopimuspuolet toteuttavat erityisesti toimenpiteet, joita tarvitaan 1 ja 2 artiklassa mainittujen tunnusmerkkien ja niiden nimitysten väärinkäytön ehkäisemiseksi ja estämiseksi kaikkina aikoina, mukaan lukien niiden petollinen käyttö ja niitä jäljittelevän merkin tai nimityksen käyttö.
2. Sen estämättä, mitä 1 kappaleessa määrätään, korkeat sopimuspuolet voivat sallia kolmannen pöytäkirjan mukaisen tunnusmerkin tai sitä jäljittelevän merkin aiempien käyttäjien jatkaa tätä käyttöä, jollei käyttö ole sellaista,

että se näyttää aseellisen selkkauksen aikana antavan Geneven yleissopimusten ja soveltuvin osin vuoden 1977 lisäpöytäkirjojen mukaisen suojelun, ja jos oikeudet tähän käyttöön on saatu ennen tämän pöytäkirjan hyväksymistä.

7 artikla

Sopimuksen levittäminen

Korkeat sopimuspuolet sitoutuvat levittämään tätä pöytäkirjaa omista maistaan mahdollisimman laajalti sekä rauhan että aseellisten selkkausten aikana sekä erityisesti sisällyttämään pöytäkirjan opiskelun sotilaskoulutuksensa ohjelmiin ja kannustamaan siviiliväestöä opiskelemaan pöytäkirjaa, jotta tämä asiakirja tulisi tunnetuksi asevoimille ja siviiliväestölle.

8 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä pöytäkirja avataan allekirjoittamista varten Geneven yleissopimusten sopimuspuolille sen hyväksymispäivänä, ja se on avoinna kahdentoista kuukauden ajan.

9 artikla

Ratifiointi

Tämä pöytäkirja on ratifioitava mahdollisimman pian. Ratifioimiskirjat talletetaan Geneven yleissopimusten ja vuoden 1977 lisäpöytäkirjojen tallettajan, Sveitsin liittoneuvoston huostaan.

10 artikla

Sopimukseen liittyminen

Tämä pöytäkirja on avoinna liittymistä varten Geneven yleissopimusten sopimuspuolille, jotka eivät ole allekirjoittaneet sitä. Liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

11 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun kaksi ratifioimis- tai liittymiskirjaa on talletettu.

2. Jokaisen Geneven yleissopimusten sopimuspuolen osalta, joka myöhemmin ratifioi tämän pöytäkirjan tai liittyy siihen, pöytäkirja tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tämä sopimuspuoli on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa.

12 artikla

Sopimusten väliset suhteet tämän pöytäkirjan tultua voimaan

1. Milloin Geneven yleissopimusten sopimuspuolet ovat myös tämän pöytäkirjan sopimuspuolia, yleissopimuksia sovelletaan tällä pöytäkirjalla täydennettynä.

2. Milloin tämä pöytäkirja ei sido jotakin selkkauksen osapuolista, se sitoo jatkuvasti pöytäkirjan sopimuspuolia niiden keskinäisissä suhteissa. Lisäksi pöytäkirja sitoo sopimuspuolia suhteessa sellaiseen osapuoleen, jota se ei sido, jos tämä osapuoli hyväksyy pöytäkirjan määräykset ja soveltaa niitä.

13 artikla

Muutokset

1. Jokainen korkea sopimuspuoli voi ehdottaa muutoksia tähän pöytäkirjaan. Muutosehdotuksen teksti annetaan tiedoksi tallettajalle, joka neuvoteltuaan kaikkien korkeiden sopimuspuolten, Punaisen Ristin kansainvälisen komitean sekä Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälisen liiton kanssa päättää, tulisiko kutsua koolle konferenssi käsittelemään ehdotettua muutosta.

2. Tallettaja kutsuu konferenssiin kaikki korkeat sopimuspuolet ja Geneven yleissopimusten sopimuspuolet riippumatta siitä, ovatko ne allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

14 artikla

Irtisanominen

1. Jos korkea sopimuspuoli irtisanoo tämän pöytäkirjan, irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua irtisanomiskirjan vastaanottamisesta. Jos kuitenkin irtisanoutuva sopimuspuoli on kyseisen vuoden päättyessä osapuolena aseellisessa selkkauksessa tai miehittämisessä, irtisanominen tulee voimaan aseellisen selkkauksen tai miehittämisen päätyttyä.

2. Irtisanomisesta ilmoitetaan kirjallisesti tallettajalle, joka toimittaa irtisanomisen tiedoksi kaikille korkeille sopimuspuolille.

3. Irtisanominen tulee voimaan vain irtisanoutuvan sopimuspuolen osalta.

4. Edellä olevan 1 kappaleen mukainen irtisanominen ei vaikuta velvoitteisiin, joita irtisanoutuvalle sopimuspuolelle on jo aiheutunut tämän pöytäkirjan mukaisesti aseellisen selkkauksen tai miehittämisen johdosta sellaisten tekojen osalta, jotka on suoritettu ennen irtisanomisen voimaantuloa.

15 artikla

Tiedotukset

Tallettaja tiedottaa korkeille sopimuspuolille ja Geneven yleissopimusten sopimuspuolille riippumatta siitä, ovatko ne allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan:

- a) tämän pöytäkirjan allekirjoituksista sekä 8, 9 ja 10 artiklan mukaisista ratifioimis- ja liittymiskirjojen tallettamisista;
- b) tämän pöytäkirjan 11 artiklan mukaisesta voimaantulopäivästä kymmenen päivän kuluessa tästä voimaantulosta;
- c) 13 artiklan mukaisesti vastaanotetuista tiedoksiannoista;
- d) 14 artiklan mukaisista irtisanomisista.

16 artikla

Rekisteröinti

1. Tämän pöytäkirjan tultua voimaan tallettaja toimittaa sen Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristölle rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

2. Tallettaja ilmoittaa myös Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristölle kaikista vastaanottamistaan tätä pöytäkirjaa koskevista ratifioinneista, liittymisistä ja irtisanomisista.

17 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän pöytäkirjan alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan tallettajan huostaan, joka toimittaa sen oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille Geneven yleissopimusten sopimuspuolille.

Geneve, 8 joulukuuta 2005

LIITE

KOLMANNEN PÖYTÄKIRJAN MUKAINEN TUNNUSMERKKI

(Pöytäkirjan 2 artiklan 2 kappale ja 3 artiklan 1 kappale)

1 artikla

Tunnusmerkki

2 artikla

Kolmannen pöytäkirjan mukaisen tunnusmerkin käyttö osoittamistarkoituksessa

Sisällyttäminen Art. 3 mukaisesti